

**Uluslararası Dostluk Konseyi / CIF, Council of International Fellowship,
CIF Avusturya- Çek Cumhuriyeti Mesleki ve Kültürel Değişim Programı
2009 Raporu**

Firüzan ÖZKUL

(17 Nisan – 17 Mayıs 2009)

Programın Amacı

Çeşitli ülkelerde temsilcilikleri bulunan bir dünya kuruluşu olan ve mesleki değişim programları düzenleyen Uluslararası Dostluk Konseyi (CIF, The Council of International Fellowship)'nin çalışmaları Türkiye'de "Sosyal Hizmetler Alanında Çalışanlar Derneği" aracılığıyla yürütülmektedir. CIF-Uluslararası Mesleki Değişim Programının amacı, dünyanın birçok yerinde sosyal hizmet alanında çalışanların, kendi ülkelerindeki uygulamaları birbirlerine tanıtmaları, sosyal hizmet uygulamaları ile kültürel ilişkileri, bu yönde deneyim kazanımı ve bilgi paylaşımını sağlamaktır.

Program Süreci

"Sosyal Hizmetler Alanında Çalışanlar Derneği" aracılığıyla meslektaşlarının deneyimlerini paylaşmak, sosyal hizmetler alanında farklı uygulamaları görmek, mesleki gelişimimi, bilgi ve becerimi artırmak amacıyla (CIF) Uluslararası Mesleki Değişim Programına başvuruda bulunmam sonucunda, 17 Nisan -17 Mayıs 2009 tarihleri arasında Avusturya ve Çek Cumhuriyeti'nde düzenlenecek programa kabul edildim. Program 17 Nisan -10 Mayıs 2009 tarihleri arasında Avusturya'nın başkenti Viyana'da , 10 Mayıs'dan 17 Mayıs 2009 tarihine kadar da Çek Cumhuriyeti'nin başkenti Prag şehrinde gerçekleştirilmiştir. Programa Hindistan'dan 2 Sosyal Çalışmacı, Yunanistan'dan 1 Psikolog, Kırgızistan'dan 1 Sosyal Çalışmacı, Rusya'dan 1 Psikolog ve 1 Psiko-Terapist katılmıştır. Programın ortak dili İngilizce olmuştur.

CIF Avusturya Programı

CIF Programı kapsamında, 17 Nisan 2009 tarihinde Avusturya'nın başkenti Viyana havaalanında bizleri evlerinde kalacağımız aileler karşılamıştır. İki günlük oryantasyon programında, CIF Avusturya Programı Başkanı ve üyeleri ile tanıştıktan sonra, ülkedeki

sosyal refah sistemi konusunda genel bilgiler, söz konusu programın ne şekilde süreceği, ziyaret edilecek yerler hakkında bilgi edinilmiştir. CIF ekibinin organize ettiği birçok sosyal, kültürel etkinliklere diğer ülkelerden gelen meslek elemanları ile birlikte katılım sağlanmıştır. Viyana yakınlarındaki bir köyde bulunan çiftlik evine ziyaret düzenlenmiştir. Avusturya'nın geleneksel müziklerinden oluşan bir konsere gidilmiştir. şehrin tarihi ve turistik yerleri, eski tarihi yapıları, opera binası, sarayları gezilmiş ve CIF Avusturya Programı sekreteri ve diğer ülkelerden gelen katılımcılarla Parlamento'ya ziyarette bulunulmuştur.

Hindistan, Yunanistan, Kırgızistan ve Rusya'dan gelen meslek elemanları ile birlikte aynı sosyal hizmet kuruluşları ziyaret edilerek, verilen hizmetlerle ilgili olarak yerinde bilgi alınmıştır. Bireysel program kapsamında Rusya ve Kırgızistan'dan gelen katılımcılar, Aşağı Avusturya Bölgesine gitmişler, diğer katılımcılarda Viyana'da bireysel programlarına devam etmişlerdir. Hindistan'dan gelen katılımcı ile birlikte ben de Vorarlberg eyaletinde yapılan programa katıldım. Tabiat güzellikleri ile oldukça zengin bir eyalet olan Vorarlberg'de turistik yerleri gezdik ve burada geleneksel müziklerden oluşan bir konsere katılım sağladık. Tüm katılımcılar bireysel programlarından sonra, Viyana'da yürütülen genel programa devam etmişlerdir.

Kaldığımız aileler sosyal hizmetler alanında çalışan kişiler olduğundan bu alanda mesleki paylaşımlar olmuştur. Aileler, toplumun geleneksel ve kültürel yapılarının tanıtımında yardımcı olmuşlar, farklı bir yerde yaşama konusunda ve uyum sağlamada yol gösterici olmuşlardır. Program boyunca evinde misafir olarak kaldığım aileler her konuda yardımcı olarak, evlerinde en iyi şekilde ağırlamışlardır.

Viyana'da çalışan meslek elemanlarına yönelik, katılımcılar kendi ülkelerindeki sosyal hizmet uygulamalarını anlatan bir sunum yapmışlardır. Her lke katılımcısının programa ilişkin değerlendirmeleri sonrasında, kendi ülkelerinin yöresel yemeğini yaparak katıldığı veda partisinde, CIF Avusturya Başkanı ve Sekreteri tarafından programa katılımımıza dair sertifika verilmiştir.

Programın başlangıcından sonuna kadar CIF Avusturya ekibi ve evlerinde kaldığım tüm aileler her türlü desteği, yardımı ve misafirperverliği göstermiştir. Avusturya'da kaldığımız süre içinde tarihi yerleri gezerek, toplumun kültürel yapısı, gelenekleri (müziği, yerel giysileri vb) hakkında bilgi edinme imknımız olmuştur. Ayrıca CIF programı ile diğer ülkelerden gelen katılımcıların ülkelerindeki sosyal hizmet uygulamaları, kültürleri ve gelenekleri hakkında bilgi edinilmiştir.

CIF ek Cumhuriyeti

10 Mayıs 2009 tarihinde CIF Programına katılmak üzere ek Cumhuriyeti'nin başkenti Prag'a gidilmiştir. Orada bizleri evlerinde kalacağımız aileler karşılamış olup, (CIF) ek Cumhuriyeti Programı üyeleri ile tanıştıktan sonra, programın nasıl olacağı, ne şekilde yürütüleceği, ziyaret edeceğimiz kuruluşlar vb. konularında bilgiler alınmıştır. Program boyunca tüm katılımcılarla aynı sosyal hizmet kuruluşları ziyaret edilmiş ve yerinde bilgiler edinilmiştir. Tarihi zenginliği ile ünlü Prag kentinde bulunan tarihi ve turistik yapılar, Charles Köprüsü, Vlatava Nehri çevresinde gezilmiştir. Burada kaldığım süre içinde CIF ek Cumhuriyeti ekibi ve evlerinde misafir kaldığım sosyal çalışmacı her türlü desteği, yardımı ve misafirperverliği göstermiştir. Programın son gününde düzenlenen veda partisinde, CIF Avusturya Başkanı ve Sekreteri tarafından programa katılımımıza dair sertifika verilmiştir.

CIF Programı ile diğer ülkelerin kültürlerini tanıma, sosyal hizmetler alanında hizmet veren kuruluşları ziyaret etme, farklı alanlarda yapılan uygulamaları görme, mesleki bilgimi geliştirme, mesleki çalışanların deneyimlerinden yararlanma ve uygulamalar hakkında yerinde bilgi edinme imkanım olmuştur. Program hakkında daha fazla bilgiye www.cifinternational.com adresinden ulaşılabilir.

AVUSTURYA

(Kültür, Nüfus, Coğrafi, Yönetim Durumu)

Avusturya anayasasına göre ülke demokratik federal bir cumhuriyettir. Avusturya 1918'den bu yana (1933 - 1945 yılları arasındaki kesinti hariç) bir parlamenter cumhuriyettir ve devletin başı cumhurbaşkanıdır. Parlamento, Millet Meclisinden ve Federal Meclisten

oluşur. Millet meclisi gelecek beş senelik yönetim dönemi için, halk tarafından seçilen 183 üyeden oluşmaktadır. Milli Meclisin görevi yasamadır. Avusturya'da Millet meclisinin yanı sıra, Federal Meclis eyaletler tarafından atanan federal vekillerden oluşur. Federal Meclis 62 üyeden oluşmaktadır. Federal Meclisin işlevi, eyaletlerin taleplerini federal anlamda temsil etmektir.

Avusturya 1995 yılında Avrupa Birliği'ne üye olmuştur. Avusturya, Orta Avrupa'da denize kıyısı olmayan, dokuz eyaletten oluşan bir federasyondur. Bu eyaletler; Burgenland, Karintiya, Aşağı Avusturya, Yukarı Avusturya, Salzburg, Steiermark, Tirol, Vorarlberg ve Viyana'dır. Batıda Lihtenştayn ve İsviçre, güneyde İtalya ve Slovenya, doğuda Macaristan ve Slovakya, kuzeyde ise Almanya ve Çek Cumhuriyeti ile komşudur. Avusturya'nın resmi dili Almanca'dır. 8,17 milyon olan nüfusun yaklaşık % 93'ü Avusturyalı'dır. Türkler, Almanlar, Slavlar, Hırvatlar ve Macarlar, Slovenler, Çekler ve daha küçük sayıda da İtalyanlar, Sırp ve Romenler yaşamaktadır. Ülkede okuma-yazma bilenlerin oranı % 98'dir. Avusturya'da Mozart, Beethoven ve Sigmund Freud gibi dünyaca ünlü kişiler yaşamıştır.

Doğu Alpler üzerinde kurulmuş bulunduğu ülkenin aşağı yukarı dörtte üçü dağlık arazidir. Orta Avrupa'nın en fazla ormana sahip ülkesidir. Madenler bakımından oldukça zengindir. Avusturya ekonomisi, sanayi, turizm ve tarıma dayanmaktadır. Çalışan nüfusun % 68'i hizmetler sektöründe, % 0,8'i tarımda ve % 31'i endüstri alanında faaliyet göstermektedir.

Avusturya'nın başkenti Viyana yüzölçümü en küçük, fakat nüfusu en büyük olan eyalettir. Avusturya Cumhuriyetinin en üst organları (parlamento, devlet başkanı, federal hükümet, yüksek mahkemeler) Viyana'dadır. Viyana'da 1.6 milyon kişi yaşamaktadır.

SOSYAL HİZMETLER

Ülkedeki sosyal hizmet uygulamalarının yürütülmesinde Sivil Toplum Kuruluşları ve yerel düzeyde verilen hizmetler önemli bir rol oynamaktadır. Hükümete bağlı olmadan hizmet vermekte olan sivil toplum kuruluşları, Hükümetten yalnızca parasal destek almaktadırlar. Hükümet mali yönden bu kuruluşları denetlemekte ve değerlendirmeler yapmaktadır. CIF programı kapsamında, 17 Nisan – 10 Mayıs 2009 tarihleri arasında

Avusturya'nın başkenti Viyana şehrinde verilen sosyal hizmet uygulamaları hakkında yerinde bilgi edinilmiş ve aşağıdaki kuruluşlar ziyaret edilmiştir.

Çocuklar ve Aileleri için Sosyal Refah Ofisi

Çocuklara ve ailelere hizmet veren sosyal refah ofisinde, sosyal çalışmacılar, psikoterapistler, psikologlar ve tercümanlar tam ve yarım gün çalışmaktadırlar. Bu merkezden 0-18 yaş grubu çocuklar yararlanmaktadır. Ailelere çocukların karşılaştığı problemlerle ilgili olarak danışmanlık hizmeti verilmektedir. İstismar, ihmal, davranış problemleri, okul vb. sorunları olan çocuklarla çalışılmaktadır. Çevreden çocukların şahsi güvenliklerinin tehlikede olduğuna dair bir ihbar geldiğinde çocuklar Kriz Merkezlerine yönlendirilmektedir.

Kriz Merkezi: Viyana'da çocuklara yönelik hizmet veren kriz merkezlerinde çocuklar en fazla 8 hafta kalabilmekte olup, bu merkezlerde sosyal çalışmacılar ve pedagoglar çalışmaktadır. Kriz merkezlerinde daha çok çocuğun aile yanına döndürülebilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu süreçte ailelerle görüşülmekte, ailelerin durumları sosyal çalışmacılar tarafından incelenmekte, çocuk ve aileler gözlenmekte, çocuklar psiko—sosyal açıdan desteklenmekte, uygun görülen çocuklar aile yanına döndürülmekte, aile yanında kalması uygun görülmeyen çocuklar ise koruyucu aile hizmetinden, çocuk evinden yararlandırılmaktadır.

Koruyucu Aile Hizmeti: Çocukların acil durumlarda kısa veya uzun süreli kalabildiği Koruyucu Aileler bulunmaktadır. Koruyucu aile olabilmek için aileler 10 hafta eğitim almak durumundadırlar. Koruyucu Ailelere ev ziyaretleri düzenlenmekte olup, problem olduğunda çocuk ve koruyucu aile ile görüşmeler yapılmaktadır.

Çocuk Evi: Devlete bağlı olarak hizmet vermekte olan bu Çocuk Evi'nde 3-18 yaş grubu kız ve erkek 32 çocuk yatılı olarak kalmaktadır. Çocukların söz konusu kuruluşa gelme sebepleri, genelde aile içi şiddet, ihmal vb. konularda olabilmekte olup, çocuklar kuruluşa mahkeme kararı ile gelmektedirler. Her grupta 8 çocuk kalmaktadır. Grup genelde bir büyük yaş grubundaki çocuk ve 7 küçük yaş grubundaki çocuktan oluşacak şekilde düzenlenmiştir. Bir grupta 4 sosyal pedagog değişimli olarak çalışmaktadırlar. Pedagoglar 2 haftada bir düzenli olarak eğitimden geçmektedirler. Çocuklar kuruluş içinde yer alan özel bir okula

devam etmektedir. Aileler çocuklarını hafta sonları ziyaret edebilmekte ve tatillerde yanlarına alabilmektedir.

İstismara Uğrayan Çocuklar ve Ailelerine Hizmet Veren Kuruluş

Bütçesini Hükümetten alan bir sivil toplum kuruluşu olup, Hükümet gerektiğinde bu kuruluşları parasal açıdan denetlemektedir. Kuruluştaki çocuklara ve ailelerine ücretsiz hizmet verilmektedir. Okul ve kreşlerde problem görülen çocukların öğretmenleri durumu bu kuruluşa bildirmektedir.

Bu merkezde fiziksel, cinsel, psikolojik istismara ve şiddete maruz kalmış çocukların psiko-terapi, oyun, sanat terapisi ile tedavisi sağlanmaktadır. Çocukların ailelerine danışmanlık hizmeti verilmektedir. Çocuğun yaşadığı probleme dair çocuk koruma merkezleri, hastane gibi birçok kuruluştan bilgi alınmakta olup, burada görev yapan psiko-terapistler, psikologlar, sosyal çalışmacılar tarafından çocuk hakkında rapor hazırlanmakta, bu rapora göre çocuğun ailesinden ayrılıp ayrılmayacağına karar verilmektedir.

Çocuk Hakları Yasal Düzeyde Danışmanlık Hizmeti

Viyana'da 9 bölgede hizmet veren bir kuruluş olup, bu kuruluştaki sosyal çalışmacılar, psikologlar tam gün veya yarım gün çalışmaktadırlar. Çocuk hakları, aile hakları, mahkeme, gençlerin eğitim problemleri, evlilik, boşanma konularında destekleme ve danışmanlık hizmeti verilmektedir. Konu hakkında müracaatçılar telefonla veya kuruluşa gelerek bilgi alabilmekte olup, meslek elemanları düzenli olarak sık sık okullara gitmekte, çocuk hakları konusunda eğitimler vermektedirler.

Avusturya Kanunlarına göre;

0-14 yaş grubunda çocuk hakkındaki kararları aile vermektedir.

14-16 yaş grubunda çocuk hakkındaki kararları aile ve mahkeme birlikte vermektedir.

16-18 yaş grubunda çocuk kararlarını kendi vermektedir.

Okul Öncesi Dönemdeki Engelli Çocuklar ve Ailelerine Yönelik Kuruluş

Kuruluş bütçesini Hükümetten alan bir sivil toplum kuruluşudur. Viyana'da aynı şekilde hizmet veren 4 dernek olup, Avusturya'da 25 benzer kuruluş hizmet vermektedir. 0-6 yaş grubu zihinsel, fiziksel, gelişim geriliği olan engelli çocuklara ve onların ailelerine ücretsiz olarak hizmet veren gündüzlü bir kuruluştur.

Kuruluştaki psikolog, sosyal çalışmacı, psikoterapistler, müzik terapisti, konuşma terapisti, iş ve uğraş terapisti, eğitim terapisti, psiko-motor terapisti, pediatrik nörolog, klinik nörolog görev yapmaktadır.

Aileler randevu ile kuruluşa müracaat etmekte olup, sosyal, psikolojik konularda ailelere danışmanlık hizmeti verilmekte ve ebeveynlerin çocuk eğitimi konularında desteklenmeleri sağlanmaktadır. Çocuğun geçirdiği gelişim aşamaları, günlük yaşamın üstesinden gelme becerilerinin geliştirilmesine yönelik ailelere yol gösterilmekte ve desteklenmekte, acil durumlarda yapılabilecekler, sosyal haklar konularında danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Günde ortalama 16–17 aile merkeze başvuruda bulunmaktadır.

Ayrıca gezici erken destek elemanları tarafından ailelerin evlerine ziyaretler düzenlenmekte olup, çocuklara gerekli oyun malzemeleri ödünç verilerek kullanılması sağlanmaktadır. Her erken destek elemanı hizmet sunduğu aileleri ayda bir kez birbirleriyle oynamak ve deneyimlerini paylaşmaları için merkezin oyun grubuna davet etmektedir.

Uygulanan bazı terapi hizmetleri;

Atlarla Terapi-Hippotherapy: Zihinsel ve fiziksel engellilere uygulanan bir terapi olup, kasların gelişimini, baş ve gövde kontrolünü, denge koordinasyonunu ve özgüveni sağlamaktadır.

İş ve Uğraş Terapisi-Ergoterapi: Belirli hastalıkları veya engelleri olan insanların günlük yaşamda gerekli olan becerilerini yeniden kazanmalarını sağlamak, mevcut

yetenekleri geliştirmek, ortaya çıkartmak, kişinin bu yeteneklerini günlük hayatında kullanabilmesini öğretmek için uygulanan amaca yönelik hareketlerdir.

Müzik Terapi : Zihinsel engelli, davranış, öğrenme bozukluklarında, vb bir çok açıdan hareket ve duyu sistemlerinin desteklenmesi, konsantrasyon kuvvetlendirilmesine ve iletişim becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.

Viyana Aile İçi şiddet Müdahale Merkezi

1 Mayıs 1997 tarihinden itibaren Avusturya'da aile içi şiddete karşı yeni bir Yasa yürürlüğe girmiş olup, şiddetin sorumluluğunun şiddeti uygulayan kişiye ait olduğu, sonuçlarını uygulayan kişinin taşıması gerektiği belirlenmiştir. Yeni yürürlüğe giren Yasa polis ya da jandarmaya şiddet uygulayan kişiyi evden ve çevresinden uzaklaştırma yetkisi vermektedir. 24 saat kadınlar için ücretsiz acil yardım telefonu bulunmakta olup, bu kapsamda şiddete uğrayan kişiler polis ve jandarmayı aramakta, polis ve jandarma tarafından tehlikenin tespit edilmesi durumunda, suçlu olanların evden uzaklaştırılması ve tekrar gelmemesi için gerekli önlemleri almaktadırlar.

İçişleri Bakanlığına bağlı olarak çalışmakta olan Aile İçi şiddet Müdahale Merkezleri her eyalette bulunmakta olup, bu merkezlerde yasal haklar, mahkeme konularında ücretsiz olarak danışmanlık hizmeti sunulmaktadır.

Avusturya'da 26 Kadın Konukevi, Viyana'da ise 4 kadın konukevi bulunmaktadır. Ayrıca şiddete maruz kalan kadınlara yönelik 5 danışmanlık merkezi, cinsel şiddete maruz kalmış kadınlar için bölgesel 6 yardım merkezi, göçmen kadınlara yönelik yardım merkezleri, acil yardım merkezi bulunmaktadır.

Belediye Entegrasyon ve eşitlilik Dairesi

Belediye bünyesinde hizmet vermekte olan merkezde eğitim, toplum ve idari bölümleri bulunmaktadır. Bu merkezde çalışanların çoğunluğu farklı ülkelerden gelmektedirler. Merkez doğrudan Viyana'nın ilçelerinde ve semtlerinde etkinlikler

düzenlemekte olup, Viyana Bölge Merkezleri ve bunlara bağlı bölge şube çalışanları, göçmen dernekleri, belediye daireleri, danışma kuruluşları, polis ve diğer kamu kuruluşları ile birlikte ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Göçmenler için Almanca dil kursları düzenlenmekte olup, günlük yaşam konusunda yönlendirme, okul ve sağlık konularında bilgilendirme, meslek yaşamına katılımı destekleme çalışmaları yapılmaktadır. Farklı kültüre sahip insanların birlikte yaşamasını teşvik etme, göç, entegrasyon, çeşitlilik alanlarında bilinçlendirme, ilgili hukuki konularda danışma (oturum izni, vatandaşlık) hizmeti verilmektedir.

Çocukların devam ettiği okul öncesi eğitim kuruluşlarında veya okullarda annelere yönelik “Anne Almanca Öğreniyor” kursları düzenlenmekte olup, annenin kursta olduğu süre içinde çocukların bakım ve eğitimleri sağlanmaktadır. Kursların amacı uyum sürecinin sağlanması açısından annelere Almanca öğretmek, annenin çocuğun devam ettiği okulla iletişimini sağlamaktır. Bu kurslar Belediye Entegrasyon ve Çeşitlilik Dairesi tarafından teşvik edilmektedir.

Ana dili Türkçe -Almanca olan eğitimcilerle ilk ve orta öğretim öğrencilerinin derslerine yardımcı olunmakta, boş zamanlarını değerlendirici sosyal becerilerini geliştirici etkinlikler düzenlenmektedir. Aile Danışmanlığı Merkezinde, evlilik sorunları, aile çatışmaları, genel sağlık sorunları, mesleki sorunlar, göçmenlikle ilgili problemler, vb. konularında danışmanlık hizmeti verilmektedir. Kadın Danışmanlığı Merkezinde de yerleşim izni, boşanma, nafaka, okul sorunları, devlet dairelerinden yardımlarla ilgili danışmanlık yapılmaktadır. Çocuk gelişimi ve psikolojisi konularında eğitim almak isteyen ebeveynlere çocuk eğitimi, hiperaktif çocuklar, ailedeki engelli çocuklar vb. konularında hizmet verilmektedir. Bu hizmetlerin bir kısmı ücretsiz olup, bir kısmına da aileler çok düşük bir ücret ödemektedirler.

Üniversite Sosyal Hizmetler Bölümü

Avusturya’da üniversitelerde Sosyal Hizmetler Lisans Bölümü 3 yıl olup, master 2 yıldır. Staj zorunlu olup, öğrenciler hangi alanda uygulama yapmak istediklerini tercih etmektedirler.

AVUSTURYA

(Vorarlberg)

CIF Programı kapsamında Hindistan'dan katılan sosyal çalışmacı ile birlikte Avusturya'nın Vorarlberg Eyaletinde hizmet veren sosyal hizmet kuruluşlarını ziyaret etme ve bilgi alma imkanımız olmuştur. Vorarlberg Viyana' dan sonra Avusturya'nın en küçük eyaletidir. Eyalette elektronik, tekstil, makine sanayi üretimleri yapılmakta, ayrıca tarım da önemli büyüklükteki bir sektördür. Dağlar ve kayak için birçok turist bu bölgeyi ziyaret etmektedir.

Sosyal Hizmetler Kurumu (Ifs)

Vorarlberg Eyaletinin tüm bölgelerini kapsayan yardım amaçlı bir sivil toplum kuruluşudur. Kuruluştta uzmanlaşmış sosyal çalışmacılar, psikologlar, aile danışmanları, engelliler için danışmanlar, psikoterapistler, avukatlar, tercümanlar, gönüllüler çalışmaktadır. Kuruluştta gönüllü olarak çalışan kişiler genelde Sosyal Hizmet Bölümüne devam eden öğrenciler olmaktadır.

Ağırlıklı çalışma alanları;

*Yetişkinlere yönelik danışmanlık, hukuksal rehberlik,

- * Aile Danışmanlığı ve planlaması, aile içi şiddet,
- * Gençlik danışmanlığı ve kenar grupları gençleriyle çalışmalar
- * Engelli insanların mesleki ve sosyal açıdan entegrasyonu
- *Yabancı ve göçmenler danışmanlığı
- *Boşanmış kişilere danışmanlık
- *Gençlerde davranış bozuklukları
- *Kadın Sığınma Evi ve Kriz evleri
- *Borçlular Danışmanlığı
- *Zihinsel özürlü ve psikolojik rahatsızlığı olan insanların ihtimamı ve bakımı
- * Eğitim Danışmanlığı (Çocukların ev ödevlerine destek sağlanıyor, çeşitli sosyal kültürel etkinlikler düzenleniyor.)

Müracaatçıların tüm bu hizmetlerden ücretsiz olarak yararlanmaları sağlanmaktadır. İhtiyaç duyulan konularda resmi dairelerle temasa geçilmekte, aile fertlerine bilgi ve refakatçilik hizmeti sunulmaktadır. İşlenilen suçların mağdurlarına psikologlar, sosyal çalışmacılar, avukatlar tarafından ihbar anından ceza yargılamasının sonuna kadar bilgi ve destek vermektedirler.

Merkezde çocuklar ve gençlere yönelik davranış problemlerinin çözümüne ilişkin programlar uygulanmaktadır. Ekonomik yoksunluk içinde olan ailelere para yardımı (okul, ev...) yapılmakta, marketlerde kullanabilmeleri için çek verilmekte olup, engelli çocuklar içinde para yardımı sağlanmaktadır. Bu eyalette sokakta yaşayan ve çalışan çocuk bulunmamaktadır.

Kadın Konukevi

Vorarlberg Eyaletinde yerel düzeyde bir sivil toplum kuruluşuna bağlı olarak hizmet vermekte olan Kadın Konukevinde psikologlar ve sosyal çalışmacılar görev yapmaktadır.

Kadın Konukevinde en fazla 7 kadın çocukları ile birlikte kalabilmektedir. Kuruluş içinde çocuklar için anaokulu faaliyet göstermektedir.

Genelde burada kadınların kalma süreleri 5-6 ay olup, bazı durumlarda kalış süreleri 1 yıl olarak uzatılmaktadır. Kadın Konukevine gelme sebepleri, boşanma, vize problemleri olabilmektedir. Kadın Konukevinde kadınlara yönelik bebek bakımı, çocuk eğitimi, yemek pişirme, dil öğretimi konularında eğitimler verilmektedir. Kadınlar günlük program doğrultusunda, değişimli olarak yemek yapma, temizlik gibi konularda sorumluluk almaktadırlar. Ev kurallarına uyma konusunda kontrat imzalamak durumundadırlar. Kadınlar konukevinde kalabilmek için düşük bir miktar para ödemektedirler. Şiddete maruz kalmış olan kadınlar ise, Kadın Sığınma Evine gönderilmektedir.

ÇEK CUMHURİYETİ

(Kültür, Nüfus, Coğrafi, Yönetim Durumu)

Orta Avrupa'da bir ülkedir. Yönetim biçimi, Parlamenter Demokrasi'dir. Çek Cumhuriyeti batıdan doğuya doğru iki coğrafi bölgeye ayrılır. Bunlar batıda "Bohemya", doğuda "Moravya" bölgeleridir. Kuzeyinde Polonya, batı ve kuzeybatısında Almanya,

güneyinde Avusturya ve doğusunda Slovakya ile komşudur. Çek Cumhuriyeti 2004 yılında Avrupa Birliği'nin üyesi olmuştur. Resmi dili Çekçe'dir.

Nüfusu 10.400.000 civarındadır. Çek Cumhuriyeti nüfusunun % 94,2 si Çeklerden oluşmaktadır. 6-15 yaş arasında öğretimin mecburi ve parasız olduğu ülkede okuma-yazma bilenlerin oranı % 99'dur. Genel olarak sanayiye dayalı bir ekonomisi vardır. Ülkenin dünya çapında tanınan ürünleri kristal ve cam işlemleri ve granittir. Tarihi Prag kenti, ülkenin başkenti ve en büyük kenti olmasının yanı sıra, çok ilgi çeken bir turizm merkezidir.

SOSYAL HİZMETLER

Çek Cumhuriyeti'nde Ülke bölgelere ayrılmakta olup, bu bölgeler yönetim yetkilerine sahiptir. Her bir bölgenin belediyesinde çocukların güvenliğini sağlayıcı mevzuatların yürütüldüğü, bakım yardımlarının yapıldığı ve engelli insanlara yönelik bölümler bulunmaktadır.

CIF programı kapsamında, 10 Mayıs- 17 Mayıs 2009 tarihleri arasında Çek Cumhuriyeti'nin başkenti Prag şehrinde sosyal hizmet uygulamaları hakkında yerinde bilgi edinilmiş ve aşağıdaki kuruluşlar ziyaret edilmiştir.

Engelli Çocuklara yönelik okul

Belediyeye bağlı olarak ücretsiz olarak hizmet vermekte olan okulda, 0-15 yaş grubu 188 fiziksel, zihinsel engelli çocuğa hizmet vermektedir. Çocuklar İngilizce, Matematik, Fen Bilgisi vb. dersleri görmektedirler.

Kuruluş 5 ayrı binadan oluşmakta olup, diğer bir bölümde yatılı hizmet verilmektedir. Toplum içinde desteklemek amacıyla engelli çocuklar bir işyerinde belli ve kısa sürelerde çalışabilmektedirler. Bu işler ofiste faks çekmek, telefona bakmak, kafede çalışmak, çiftlikte hayvancılık işleri, halı dokuma, yemek yapımı vb. olabilmektedir.

Yatılı hizmet verilen serviste,

- Ergoterapi : Yemek yapma, yıkanma,giyinme, vb. bağımsız yaşamayı destekleyici hizmetler,
- Fizyoterapi: Engelli çocuklarla bireysel çalışılmakta, fizyoterapistler tarafından bağımsız yaşamlarını destekleyici fiziksel egzersizler, su ile tedavilerini sağlayıcı egzersizler yaptırılmakta,
- Hippoterapi: Genelde zihinsel engelli çocuklar için atlarla tedavileri yapılmaktadır.

Kuruluştta engelli çocukların toplum içinde yaşamlarını kolaylaştırıcı araçları kullanmaları sağlanmakta olup,

Eğitim mutfağı : yemek masası, dolaplar engelli çocuğun yemek yapmayı öğrenebilmesi, dolaptan yiyecekleri alabilmesi için oluşturulmuştur.

Eğitim marketi: Engellilerin alışveriş yapmalarını öğrenmelerini sağlayacak şekilde oluşturulmuş market,

Kişisel Bakıma yönelik eğitim : Düğme ilikleme yi sağlayayan aletler , bir eşyayı almaya sağlayan aletler , duvara monte edilen tutunmayı sağlayan çeşitli aletler bulunmaktadır.

Görme ve Duyma Engellilere Yönelik Kuruluş

Kuruluştta genelde görme ve duyma engelli yaşlıların uyumu sağlanmakta, toplumda yaşabilme becerilerinin geliştirilmesine yönelik, kişileri toplum içinde destekleyici çalışmalar yapılmakta olup, yatılı hizmet verilmemektedir. Çek Cumhuriyetinde aynı şekilde hizmet veren 7 kuruluş bulunmaktadır. Bu kuruluşlarda sosyal çalışmacılar ve özel eğitimler görev

yapmaktadır. Kuruluştan yılda 40 engelli kişi yararlanmaktadır. Gözleri görmeyen, yada az gören engelli yaşlıların baston vb. ihtiyaç duydukları aletlerini sigorta karşılamaktadır. Eğer kişilerin ekonomik gücü yeterli değilse, sosyal servis hizmetlerine yönlendirilmeleri sağlanmaktadır.

Engelli kişiler desteklemekte ve danışmanlık hizmeti verilmektedir. Hipoterapi (atla), art terapi (el sanatları), müzik terapi uygulanmaktadır. Engellilerin bisiklete binmelerine yönelik etkinlikler, tiyatro çalışmaları gibi çeşitli etkinlikler yapılmaktadır.

Görme engelli kişilerin toplum içinde yaşamlarını kolaylaştırıcı araçları kullanmaları sağlanmakta olup,

- Görme engelli kişilerin bastonlarında yer alan düğmeye basmaları durumunda, binebilmeleri için tramvay yada otobüs durmakta,
- Yalnız yaşayan görme engelli kişilerin vücutlarına taktıkları alarm ile dışarıdan evlerine gelen kişileri anlayabilmelerini sağlayan uyarı sistemleri bulunmakta,
- Çek Cumhuriyet’inde kullanılan Çek Kronu görme engellilere yönelik kabartmalı olarak yapıldığından, kişiler paraya dokunduklarında, para miktarının ne kadar olduğunu anlayabilmektedir.

Görme engeli olan kişilere yönelik Braille ve Lorms alfabeleri öğretilmektedir.

Erken Müdahale Merkezi, Video ile Etkileşim Rehberlik Servisi

Kuruluş bütçesini Hükümetten alan bir sivil toplum kuruluşudur. Çek Cumhuriyetinde aynı kuruluştan 7 tane bulunmaktadır. Genelde 0-7 yaş grubu görme, işitme, zihinsel engelli çocuklarla ve aileleri ile çalışılmaktadır.

Serviste, sosyal çalışmacılar, psikologlar, fizyoterapistler, özel eğitim öğretmenleri, görev yapmaktadır. Aileler evlerinde düzenli olarak ziyaret edilmektedir. Ev ziyaretlerinde çocuk gelişimi, çocukla iletişim, çocukların bağımsız yaşamalarını desteklemeye yönelik becerilerin kazandırılması vb. konularında danışmanlık hizmeti verilmektedir. Görme problemi olan çocuklarla özel olarak çalışılmaktadır. Görme engelli çocukların ihtiyaçlarında ailelerine yardımcı olmakta ve kolaylaştırıcı rol oynamaktadırlar. Çeşitli aktivitelere görme engelli çocuklar ve ailelerinin bir arada katılımlarını sağlamaktadırlar. Ailelere engelli çocuklarla nasıl oynayabileceklerine dair özel oyunlar gösterilmekte olup, videolar ile eğitimler düzenlenmektedir.

Üniversite Hastanesi Sosyal Servis Bölümü

Üniversiteye bağlı bu hastanede, 14 sosyal çalışmacı görev yapmaktadır. Hastaların ameliyata hazırlanması konusunda psikolojik destek, ailelere danışmanlık hizmeti verilmektedir. Sosyal Çalışmacılar hastalıklar konusunda 6 ay süre ile kurs almaktadırlar.

Hastanenin çocuklara yönelik psikiyatri bölümünde 3-18 yaş grubu çocuklara hizmet verilmektedir. Psikiyatri Bölümünde 30 çocuk kalmaktadır. Küçük yaş grubu çocuklar anneleri ile kalabilmektedir. Çocukların problemleri depresyon, davranış bozuklukları, yeme bozukluğu vb. olabilmektedir. Bölümde psikoterapistler, psikologlar, sosyal çalışmacılar görev yapmaktadırlar. Burada kalan çocuklar ücretsiz hizmetten yararlanmakta olup, masrafları sigorta karşılamaktadır. Çocuklara psikoterapi, bireysel ve grup terapi, davranış terapisi, müzik terapisi, sanat terapisi ve çocukların ailelerine yönelik sistematik aile terapisi uygulanmaktadır. Çocukların psikiyatri bölümünde onlar için açılmış olan özel bir okulda eğitimlerine devamı sağlanmaktadır.

Hastahane (Hospice)

Prag'da hizmet veren Hükümete bağlı olmayan bir organizasyon olup, Hükümet parasal açıdan desteklemektedir. Çek Cumhuriyeti'nde bu hastaneden 13 tane bulunmakta olup, buradan daha çok kanser hastası olup, ölmek üzere olan hastalar yararlanmaktadır. 30 yataklı hastanede hastaların yakınları da kalabilmektedir. Doktorlar, hemşireler, sosyal

çalışmacılar, psikologlar görev yapmakta ve 40'a yakın gönüllü çalışmaktadır. Hastalar ücret ödemekte, ya da sigorta ile yatmaktadırlar.

Hizmetler;

* Yatılı Bakım

*Mobil Servis; Doktor ve hemşireler tarafından hastalar evlerinde ziyaret edilmektedir. Bu hizmet ücretsizdir.

*Ailelere danışmanlık hizmeti verilmektedir.

Yabancılar, Göçmenlere hizmet veren dernek

Hükümete bağlı olmayan bir sivil toplum kuruluşu olup, 6 sosyal çalışmacı görev yapmaktadır. Eğitim, iş sağlama, dil, sağlık problemleri, toplumdaki becerilerinin artırılması konularında danışmanlık yapılmaktadır. Genelde Ukrayna, Slovakya, Romanya, Polonya Rusya, Vietnam'dan gelen insanlar iş bulabilmek için ve ülkelerine yakın olması nedeniyle Çek Cumhuriyeti'nde yaşamayı tercih etmektedirler. Hükümet bu kişilere geçici veya sürekli kalacak yerler sağlamaktadır. Özellikle; ikamet durumu, iş, ev, eğitim, sosyal güvenlik, sağlık, aile problemleri, uyum sorunları konularında destek verilmektedir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Avusturya'da ve Çek Cumhuriyeti'nde düzenlenen (CIF) Uluslararası kültürel değişim programı ile bir çok farklı alandaki sosyal hizmet uygulamalarını, müdahalelerini ve yaklaşımlarını yerinde görme, mesleki bilgi ve becerilerimizi geliştirme imkanımız olmuştur.

Avusturya'da ve Çek Cumhuriyeti'nde hizmetler müracaatçının ihtiyaçları, sorunlarının karşılamasına olanak sağlayacak şekilde organize edilmiş olup, müracaatçıların kolaylıkla ulaşabilecekleri sistemli bir sosyal hizmet yapısı bulunmaktadır. Bu ülkelerde hizmetler ağırlıklı olarak sivil toplum kuruluşları aracılığıyla yürütülmektedir. Sorunlar daha

çok yerel düzeyde çözümlenmektedir. Kuruluşlar müracaatçıyı ihtiyaç duydukları alanlara yönlendirmekte, kuruluşlar arasında düzenli bir eşgüdüm bulunmaktadır. Sosyal Hizmet Kuruluşları danışmanlık, yönlendirme, müdahale, bakım gibi çeşitli hizmetlerle çalışmalarını yürütmektedir. Özellikle psiko –terapi, müzik terapi, sanat terapi, iş ve uğraş terapisi vb. diğer terapi yöntemleri müracaatçıların sorunlarının çözümünde etkin bir biçimde kullanılmaktadır.

CIF Programı sosyal hizmet alanında farklı uygulamaları ve yöntemleri yakından görmek, diğer ülkelerdeki sosyal hizmet müdahalelerini ve sorunlara çözüm yollarını ve yaklaşımlarını öğrenmek, mesleki gelişimimize katkı sağlamak, farklı kültürleri tanımak açısından oldukça yararlı olmuştur.